

memo aan de gemeenteraad

aan de gemeenteraad
dossiernummer 5035
onderwerp Stand van zaken raadsprogramma energietransitie

van het college van burgemeester en wethouders
datum 25 mei 2021

memo

Met enige regelmaat wil het college graag de gemeenteraad informeren over de laatste ontwikkelingen binnen het raadsprogramma energietransitie. In december is de gemeenteraad geïnformeerd over de keuze van verkenningsbuurten. In deze buurten zou gestart kunnen worden met het opstellen van wijkuitvoeringsplannen om uiteindelijk aardgasvrij te worden. (zaaknummer 5422) Inmiddels is er weer veel gebeurd. Daarom is het tijd om de raad bij te praten. Daarnaast wordt in dit memo een doorkijk gegeven naar de werkwijze van de komende maanden.

Zoals eerder aangegeven bestaat het programma energietransitie uit 2 sporen. Het eerste spoor richt zich op de ambitie Gouda aardgasvrij in 2040. Het tweede spoor richt zich op het terugdringen van de CO₂-uitstoot en het voorbereiden op aardgasvrij worden (isoleren, besparen en lokale opwek). Deze twee sporen werden eerder nog als aparte trajecten behandeld. Ook werd aangegeven dat de Transitievisie Warmte (TVW) zich richt op het eerste spoor van aardgasvrij. Inmiddels is Gouda een stap verder en zijn beide sporen nu een integraal onderdeel van de TVW. Zie hoofdstuk 2 van het memo voor meer informatie hierover. De Regionale Energiestrategie (RES) is losgekoppeld van deze twee sporen, maar is wel onlosmakelijk verbonden met de energietransitie in geheel.

Intensieve Samenwerking Energiecoöperatie Gouda

De energietransitie is een intensief transformatieproces op zowel bestuurlijk, technisch, sociaal, ruimtelijk als financieel gebied. Dit vraagt om een nieuwe manier van samenwerken. Hiervoor is goede uitwisseling en intensieve samenwerking nodig tussen overheden, inwoners, instellingen en bedrijven. De energietransitie kan alleen plaatsvinden bij een breed draagvlak voor keuzes en maatregelen. Vooral de samenwerking met inwoners vraagt om meer dan de gebruikelijke participatie. Als inwoners niet bereid zijn mee te doen, kan de energietransitie immers niet slagen. Een vertegenwoordiging van inwoners is lastig te organiseren; geen bewoner kan voor zijn buurman praten. Er is echter inmiddels wel een groep van inwoners die voorop lopen in de energietransitie die zich verenigd hebben in de stadsbrede Energiecoöperatie Gouda (EcG).

EcG is de opvolger van ENiGH. ENiGH trad in november 2020 toe tot de regiegroep om de stem van inwoners te laten horen. In de regiegroep zijn verder woningcorporaties Mozaïek Wonen en Woonpartners, Stedin en bedrijvenplatform DPG vertegenwoordigd. De regiegroep adviseert de gemeente op alle stappen in de energietransitie.

EcG wil (groepen) inwoners van Gouda ondersteunen en activeren in de verduurzaming van hun straat, buurt, wijk en/of stad. Hun focus ligt hierbij op energiebesparing en -opwekking. Dit doet EcG door te werken als een platform/netwerk van en voor inwoners, primair gericht op de energietransitie.

Op 23 april 2021 tekende gemeente een samenwerkingsovereenkomst met EcG en is het community platform www.energienetwerkgoeda.nl gelanceerd. De volledige samenwerkingsovereenkomst is [hier](#) terug te lezen.

Mooie voorbeelden van actieve bewonersgroepen die vanaf de oprichting onderdeel zijn van EcG zijn de werkgroepen in Plaswijck, Slagenbuurt/Achterwillens, Kort Haarlem/Kadenbuurt en Sportbuurt/Molenbuurt. De gemeente heeft de afgelopen maanden intensief samengewerkt met deze werkgroepen in het kader van de verkenningsbuurten. Zie hoofdstuk 2 voor meer informatie hierover.

Conclusies traject verkenningsbuurten

Het is nog te vroeg om startbuurten aan te wijzen. Er zijn nog teveel vragen en zorgen. Daarom is eerst meer onderzoek nodig. Om dit onderzoek en de participatie goed te kunnen uitvoeren is het advies op twee plekken verder te verkennen. Logische plekken daarvoor lijken Plaswijck rond het winkelcentrum en de Mammoet (warmtenet met aquathermie) en Middenwillens West (individuele oplossing).

Dit betekent dat er nog nergens definitieve stappen worden gezet richting aardgasvrij. Op twee plekken in de stad worden de verkenningen voortgezet om samen met inwoners en andere stakeholders in die buurten op zoek te gaan naar een op een schoon, betaalbaar en robuust alternatief voor aardgas.

Inhoud memo

Schematische weergave raadsprogramma energietransitie

Hoofdstukken:

1. Regionale Energiestrategie (RES)
 - 1.1. Wat is een RES?
 - 1.2. RES 1.0 Midden Holland
 - 1.3. Planning besluitvorming

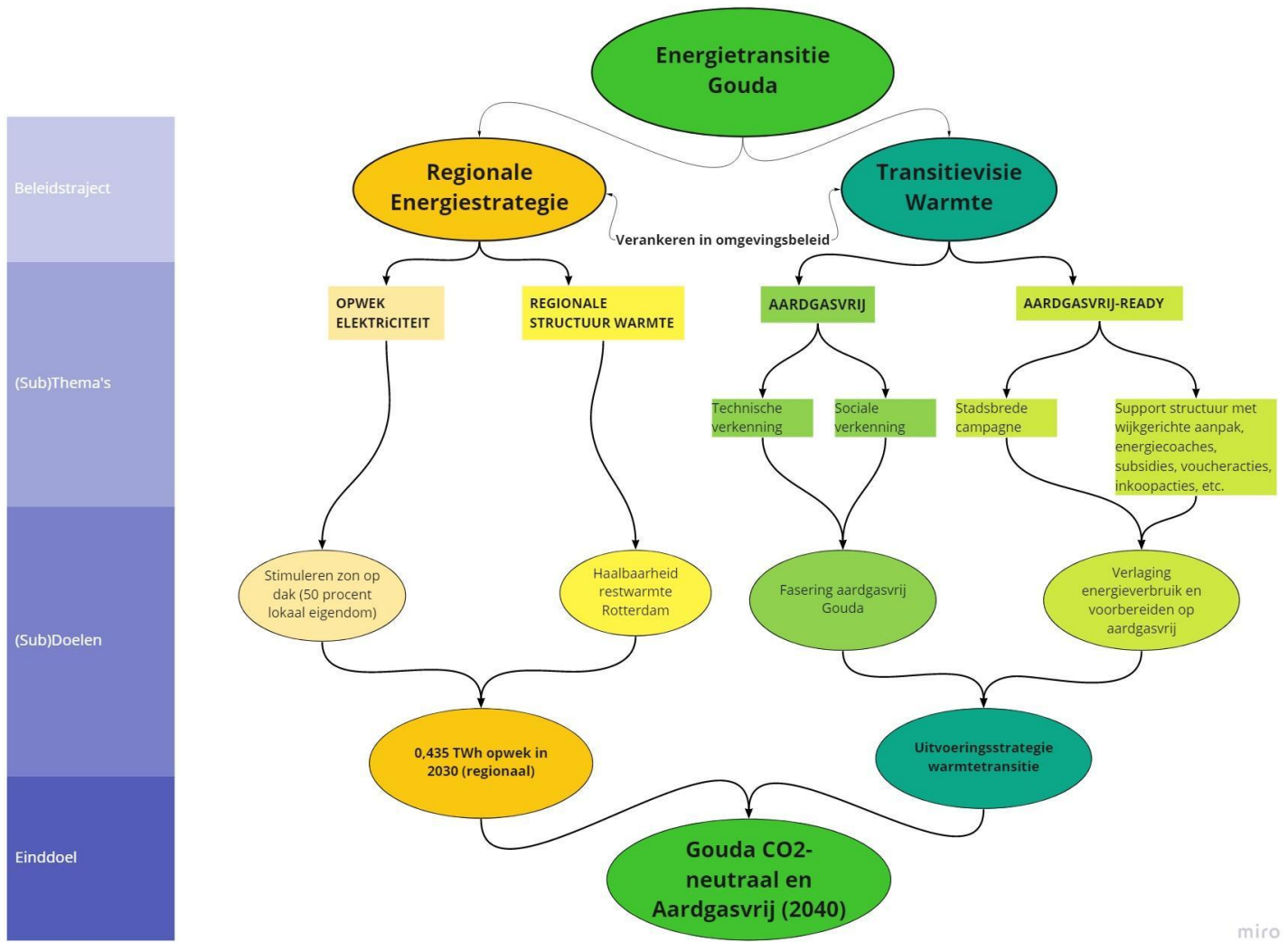
2. Transitievisie Warmte (TVW)
 - 2.1 Wat is een TVW?
 - 2.2 Algemene uitgangspunten van de warmtetransitie Gouda
 - 2.3 Besluitvorming Transitievisie Warmte
 - 2.4 Inhoud van de Transitievisie Warmte: CO2 neutraal en aardgasvrij
 - 2.4.1 Stand van zaken spoor 1: aardgasvrij
 - 2.4.2 Stand van zaken spoor 2: aardgasvrij ready
 - 2.5 Vooruitblik: uitvoeringsstrategie

3. Wijkuitvoeringsplan (WUP)
 - 3.1 Wat is een WUP?
 - 3.2 Stand van zaken Gouda

4. Financiën

5. Planning

Schematische weergave raadsprogramma energietransitie

miro

1. Regionale Energiestrategie (RES)

1.1 Wat is een RES?

Een RES is een product waarin de regio beschrijft welke energiedoelstellingen behaald kunnen worden en op welke termijn. Voor Gouda gaat het hier om de regio Midden-Holland. De RES is hiermee een bod van de regio aan het Rijk. Deze strategie wordt van alle Nederlandse regio's verlangd. De RES is een belangrijk instrument om ruimtelijke inpassing met maatschappelijke betrokkenheid te organiseren. Daarnaast is het een manier om langjarige samenwerking tussen alle regionale partijen te organiseren. De RES geeft aan hoe de regio de energie-opgave gaat aanpakken en waar in de regio dat tot uiting komt.

Inhoudelijk focust een RES op elektriciteit (incl. laadinfrastructuur voor duurzame mobiliteit) en warmte. Daarbij dienen in ieder geval de volgende onderdelen opgenomen te worden:

- De hoeveelheid op te wekken duurzame elektriciteit uit windmolens, zonnevelden en andere bronnen, rekening houdend met de gevolgen voor de infrastructuur van netbeheerders, maatschappelijke draagvlak en ruimtelijke kwaliteit;
- Een kaart met daarop zoekgebieden voor windmolens, zonnevelden en onderstations;
- Een beeld van de vraag naar warmte, inclusief de opties om hierin te voorzien middels warmtenetten en aardwarmte, rekening houdend met de gevolgen voor bestaande en geprojecteerde infrastructuur;
- Een procesbeschrijving hoe stakeholders (van raadsleden tot bedrijven) worden betrokken bij de totstandkoming van de concept-RES.

1.2 RES 1.0 Midden Holland

11 mei is de RES 1.0 Midden Holland gedeeld met de raad. Daarbij zit een verzoek van het college om de RES 1.0 vast te stellen en in te stemmen met verzenden naar het NP RES. Zie het dossier met zaaknummer 5022.

In de RES 1.0 zijn de denkrichtingen uit de concept-RES uitgewerkt tot zoekgebieden. De focus in de RES 1.0 ligt op zonne-energie. Wind komt in principe pas aan de orde als het niet lukt om met zon het bod van 0,435 TWh te halen.

1.3 Planning besluitvorming

De RES 1.0 zal in de commissie stad aan de orde komen op 23 juni, de besluitvorming staat gepland op 30 juni.

2. Transitievisie Warmte

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van het proces richting het vaststellen van de Transitievisie Warmte. Er wordt eerst ingegaan op de algemene uitgangspunten, vervolgens wordt meer uitleg gegeven over deze visie en de totstandkoming hiervan. Ook zal per spoor (aardgasvrij, en aardgasvrij-ready) de stand van zaken van het lopende proces worden geschetst.

2.1 Wat is een Transitievisie Warmte (TVW)?

Conform de afspraken uit het Klimaatakkoord moet elke gemeente uiterlijk eind 2021 een TVW vaststellen. Met deze TVW maken gemeenten het tijdspad richting een aardgasvrije toekomst inzichtelijk. Per buurt wordt aangegeven wanneer deze aardgasvrij wordt gemaakt. Voor de wijken of buurten waar de gemeente voor 2030 aan de slag wil, beschrijft de gemeente ook de mogelijke warmte-alternatieven. De TVW wordt iedere 5 jaar geactualiseerd.

In de TVW van Gouda wordt onderscheid gemaakt tussen enerzijds het verminderen van energieverbruik door het verduurzamen van woningen (spoor 'aardgasvrij-ready') en anderzijds het daadwerkelijk vervangen van aardgas voor schone, duurzame warmtebronnen (spoor 'aardgasvrij'). De TVW van Gouda richt het tijdspad in tot 2040. In het coalitieakkoord is namelijk de ambitie voor een CO2-neutraal en aardgasvrij Gouda op 2040 vastgesteld.

2.2 Algemene uitgangspunten van de warmtetransitie Gouda

Tijdens de eerste fase van onderzoek, vanaf juli 2020, zijn de algemene uitgangspunten voor de warmtetransitie in Gouda geformuleerd. Hierover is de gemeenteraad in het memo van september 2020 geïnformeerd (dossiernummer 4276). Deze vier uitgangspunten zijn verweven door het hele

proces en vormen de basis van het proces richting een aardgasvrij Gouda. Deze zijn vastgesteld op basis van interviews met stakeholders, sessies met de transitietafel, werksessies met de raadsbrede werkgroep, ambtelijke sessies en werksessies met de regiegroep.

- Het is een proces dat we samen doen
- In de warmtetransitie moet iedereen mee kunnen
- De warmtetransitie leidt tot significante vermindering van CO₂-uitstoot
- De warmtetransitie is een technisch én sociaal proces

2.3 Besluitvorming Transitievisie Warmte

Transitievisie Warmte binnen de omgevingswet

Door nu al zoveel als mogelijk het instrumentarium van de Omgevingswet toe te passen, zal de borging van de TVW na inwerkingtreding van de Omgevingswet soepel verlopen. De TVW wordt namelijk gezien als een programma in de zin van de Omgevingswet. Daarom wordt ervoor gekozen om de TVW in die vorm op te stellen. Door onder meer het toepassen van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht wordt geborgd dat partijen in een vroegtijdig stadium zijn betrokken, zoals gebruikelijk is bij vergelijkbare overheidsbesluiten.

Door een TVW vast te stellen die voldoet aan de eisen onder de Omgevingswet, zal het document dezelfde status krijgen als een document dat op grond van de Omgevingswet is vastgesteld. Op deze basis kunnen dan uitvoeringsplannen worden vastgesteld, en uiteindelijk een omgevingsplan dat vatbaar is voor beroep.

Planning besluitvorming door college en gemeenteraad

Het vaststellen van een programma onder de Omgevingswet is een bevoegdheid van het college. Betrokkenheid van de gemeenteraad (onder meer via de raadsbrede werkgroep Energietransitie) is een belangrijk onderdeel van het proces naar een TVW. Het college vindt het dan ook van belang dat de gemeenteraad besluit over de TVW. Deze TVW beschrijft immers de kaders voor de uitvoering voor de komende jaren; jaren waarin de stad ervaring gaat opdoen met een transitie waar nog niemand ervaring mee heeft. Het college bereidt de besluitvorming door de gemeenteraad daarom voor via een *ontwerpbesluit* (zie het overzicht hieronder).

Ter voorbereiding op het formele besluitvormingsproces in de gemeenteraad staat er op 21 juni een werksessie over de TVW met de commissie Stad gepland.

De procedure tot en met de besluitvorming, is (onder voorbehoud) als volgt ingericht:

College: behandeling ontwerp TVW (29 juni)

Gemeenteraad: 1 week de gelegenheid om inzage te stuiten (30 juni tot 7 juli)

Inwoners en andere belanghebbenden: informatiebijeenkomst (12 juli)

Inspraak: TVW ter inzage, belanghebbenden kunnen een zienswijze indienen (t/m 9 september)

College: behandeling Nota van beantwoording en (eventueel aangepaste) TVW (26 oktober)

Gemeenteraad: behandeling en besluitvorming (cyclus december)

2.4 Inhoud van de Transitievisie Warmte: CO₂ neutraal én aardgasvrij

In 2040 moeten alle gebouwen in Gouda dus aardgasvrij zijn. Maar voor 2030 staat al de afspraak dat de Nederlandse CO₂-emissies in 2030 met 49% gedaald zijn ten opzichte van 1990. De Europese Commissie wil zelfs 55% minder uitstoot in 2030. Dit vraagt een flinke inspanning om het energiegebruik zoveel mogelijk te verlagen, met als einddoel afkoppelen van aardgas. Daarmee wordt bereikt dat nu al minder energie hoeft te worden opgewekt. Bijkomend voordeel voor consumenten is dat de maandelijkse energierekening hierdoor kan dalen.

De focus in de TVW van Gouda zal daarom niet alleen op het aardgasvrij maken van bestaande gebouwen liggen, maar óók (en misschien wel in de eerste plaats) op het structureel en planmatig verduurzamen van de gebouwde omgeving (het aardgasvrij-readyspoor, zie punt 2.6). De manier waarop de gemeente dit wil bewerkstelligen wordt uitgewerkt in de uitvoeringsstrategie (2.5). In de komende paragrafen wordt in de stand van zaken onderscheid gemaakt tussen het aardgasvrij maken van woningen en het aardgasvrij-ready maken van woningen.

2.4.1 Stand van zaken spoor 1: aardgasvrij

Het vervangen van aardgas voor een duurzame bron vindt plaats achter de voordeur van inwoners. Het aardgasvrij maken van woningen gaat daarom niet over één nacht ijs. Voor woningen aardgasvrij

worden gemaakt, moeten gedegen warmteoplossingen worden gezocht, de warmtevraag berekend en een overzicht van kosten voor gebruikers worden gemaakt. Daarnaast is draagvlak vanuit de samenleving noodzakelijk. Woningeigenaren hebben een vrije keus om over te stappen op een alternatief voor aardgas. Woningcorporaties moeten het akkoord hebben van 70% van hun huurders, alvorens zij hiermee aan de slag kunnen gaan.

In het kort zijn daarom twee soorten verkenningen noodzakelijk om het proces richting een aardgasvrije gemeente vorm te geven.

1. Enerzijds is een technische verkenning noodzakelijk, waarmee de potentiële warmte-oplossingen voor een gebied in kaart worden gebracht.
2. Anderzijds is ook een sociale verkenning essentieel. Daarmee wordt ontwaard wat bewoners zélf als kans zien en wat hen zorgen baart. En nog belangrijker: waar het enthousiasme van bewoners zit en wat belangrijke obstakels zijn voor diezelfde bewoners.

Keuze verkenning buurten

In december benoemde het college op basis van het advies van de regiegroep (Gemeente Gouda, Mozaïek Wonen, Woonpartners Midden-Holland, Stedin, Duurzaamheidsplatform Gouda en Energiecoöperatie Gouda) vijf 'verkenning buurten' te weten Kort-Haarlem en Kadenbuurt, Plaswijck, Sportbuurt en Molenbuurt, Slagenbuurt en Oud-Achterwillens en bedrijventerrein Gouwespoor. In december is de gemeenteraad hierover geïnformeerd via een memo met zaaknummer 4522. De afgelopen maanden lag de focus op het verder verkennen van de mogelijkheden om aardgasvrij te worden in deze buurten. Alle informatie over de Multi Criteria Analyse is [hier](#) te vinden.

Technische verkenning: warmtetoel + analyse

Tijdens de verkenning zijn de verschillende technische mogelijkheden in kaart gebracht. Met behulp van een warmtetoel en een analyse op basis van interviews en een enquête van de verschillende buurten is per buurt een overzicht gemaakt van de mogelijkheden. Hierin werden onder andere de Totale Nationale Kosten¹ berekend per warmteoplossing en werden de meest (kosten)efficiënte warmteclusters per buurt in kaart gebracht. Deze verkenning geeft een beeld van geschikte oplossingen in de verkenning buurten. De uitkomsten van deze analyses helpen bij het uitstippelen van een logische *fasering* waarin verdere verkenningen in de stad kunnen worden uitgevoerd. De uitgewerkte analyses zijn [hier](#) te vinden.

Sociale verkenning: participatietraject in verkenning buurten

Na de keuze van de verkenning buurten is participatie in december 2020 meteen van start gegaan met de Vierde Transitietafel Energie. In dit gremium zijn verschillende stakeholders afgevaardigd vanuit bijvoorbeeld scholen, actieve bewonersinitiatieven, banken en andere belanghebbende (maatschappelijke) organisaties. Tijdens deze Transitietafel is input opgehaald over de kansen en bedreigingen in de verkenning buurten. Op basis daarvan is een eerste beeld gecreëerd van de mogelijkheden en potentiële drempels in de buurten. Ook presenteerden toenmalig ENiGH (nu samen met andere coöperaties de Energiecoöperatie Gouda) en een bewonersinitiatief in Kort-Haarlem zich. De conclusie van deze Vierde Transitietafel: er is veel kennis in de buurten. Zet die in bij het ontwikkelen van de plannen en sluit aan bij initiatieven in de buurt.

Bewonersbijeenkomsten in de verkenning buurten

Aan deze conclusie is in 2021 gehoor gegeven door een nauwere samenwerking aan te gaan met de verschillende initiatieven in de buurten. Deze initiatieven kregen het voortouw in het organiseren van verschillende (digitale) bewonersbijeenkomsten waarin bewoners samen de discussie aan konden gaan over de mogelijkheid tot het worden van een startbuurt. Per buurt zijn meerdere bijeenkomsten georganiseerd, met een opkomst van zo'n 25 tot 180 inwoners per bijeenkomst. De gemeente faciliteerde waar nodig deze sessies met organisatiekracht en kennis en was aanwezig om vragen te beantwoorden. Ook presenteerde de gemeente in samenwerking met de Warmtetransitiemakers de uitkomsten van de analyse met de warmtetoel. Op basis van de inwonersavonden en eigen enquêtes hebben de actieve inwoners in de verkenning buurten per buurt eigen rapportages opgesteld over de uitkomsten van het participatietraject. Deze rapportages zijn [hier](#) te lezen.

¹ Totale Nationale Kosten (TNK) zijn alle kosten voor investering, onderhoud, energiekosten en overhead. Binnenlandse kasstromen tussen partijen binnen Nederland, zoals subsidies, belastingen en warmtetarief, tellen hier niet in mee. Het Klimaatakkoord vraagt gemeenten te kiezen voor de warmteoplossing met de laagste TNK en hier alleen gefundeerd van af te wijken.

Petitie Kort Haarlem/Kadenbuurt

In Kort Haarlem/Kadenbuurt is daarnaast door een groepje bewoners een handtekeningenactie gestart tegen het aanwijzen van Kort Haarlem/Kadenbuurt als startbuurt. Ruim 400 handtekeningen en een petitie met zorgen aangaande de overstap naar aardgasvrij zijn overhandigd aan de wethouder energietransitie.

Enquête verkenningbuurten

In de verkenningbuurten is een enquête uitgezet. Hierin werd het draagvlak gepeild en kwantitatief onderzocht hoe de verschillende buurten ten opzichte van de energietransitie stonden en de behoeften in deze buurten werden gepeild. Een paar uitkomsten van de enquête:

- Ongeveer de helft van de respondenten heeft een (zeer) positieve houding t.o.v. een aardgasvrije toekomst, ongeveer een kwart een (zeer) negatieve houding. De houding t.o.v. de verkenningbuurten kent een vergelijkbare verdeling;
- Twee zeer belangrijkste aspecten bij de energietransitie zijn voor de respondenten betaalbaarheid (94% vindt betaalbaarheid (zeer) belangrijk) en vrijheid van keuze energieleverancier (82% vindt keuzevrijheid (zeer) belangrijk);
- Bij betaalbaarheid kwam verder naar voren dat bijna de helft van de respondenten niet meer wil betalen voor comfort of verduurzaming, zelfs niet als dat op langere termijn kostenvoordeel op levert.

De volledige uitslag van deze enquête is in een infographic weergegeven en [hier](#) te vinden.

Transitietafel 5

De fase van onderzoek in de verkenningbuurten is op 23 april 2021 afgesloten met de Vijfde Transitietafel Energie. Tijdens deze bijeenkomst werkten de deelnemers samen de algemene uitgangspunten (zie 2.2) uit in verschillende stellingen. Daarmee gaven deelnemers advies aan de regiegroep over voorwaarden om met de uitvoering van de warmtetransitie te starten.

Figuur 1: Overzicht participatietraject verkenningbuurten

Regiegroep onderschrijft uitkomsten verkenningsproces; geen “startbuurt”

Op 19 mei heeft de regiegroep zich gebogen over de resultaten van de verkenningen, waarbij zowel de technisch-economische als de sociaal-maatschappelijke aspecten in acht zijn genomen. De regiegroep onderschrijft de uitkomsten om nu geen startbuurten aan te wijzen, maar in de TVW één gebied te markeren waar verdere verkenningen naar een *warmtenet* logisch zijn (Plaswijck, cluster rond winkelcentrum en de Mammoet), en daarnaast een buurt waar *individuele oplossingen* voor de hand liggen (Middenwillens West). Deze twee gebieden worden verkenningsblokken genoemd.

2.4.2 Stand van zaken spoor 2: aardgasvrij ready

Niet alle woningen kunnen tegelijk aardgasvrij worden gemaakt. Voor alle inwoners die nog even moeten wachten is er het aardgasvrij-ready spoor. Dit spoor bestaat uit drie pijlers: bewustwording, inhoudelijke support en financiële ondersteuning. Tezamen moeten deze bewoners bewegen om stappen te zetten in het verduurzamen van hun woning en zo voor te bereiden op aardgasvrij.

Bewustwordingscampagne Dit doen wij, wat doe jij?

Om inwoners te stimuleren zich voor te bereiden op een aardgasvrije woning loopt de algemene bewustwordingscampagne ‘Dit doen wij, wat doe jij?’. De campagne richt zich op individuele inwoners en toont wat andere inwoners van Gouda al hebben gedaan. Via posters en filmpjes krijgen Gouwenaren het woord die bijvoorbeeld zijn overgestapt op koken op inductie of zonnepanelen hebben geïnstalleerd. De online campagne en aandacht in bladen/kranten/radio gaat continu door.

Toelichting support structuur

Omdat bewustwording slechts de eerste stap is in het daadwerkelijk verduurzamen van een woning is een support structuur ontwikkeld om zowel individuen als collectieven, al dan niet in VvE-verband, verder op weg te helpen met informatie, advies en een financiële stimulans.

Doel van de ‘support structuur’ is om inwoners en ondernemers te activeren om stappen te zetten richting CO2-neutraal en aardgasvrij. Het duurt vaak een tijd voordat een pandeigenaar tot actie overgaat. De gemeente wil gebouweigenaren zo goed mogelijk ondersteunen in dit proces door het aanbieden van kennis, netwerk en expertise en waar mogelijk een financiële bijdrage. De ondersteuning vindt plaats per doelgroep en op drie niveaus; 1 Oriëntatie en QuickScan; 2 Haalbaarheidsonderzoek; 3 Stappen richting aardgasvrij.

Door systematisch ondersteuning te bieden weten inwoners en bedrijven waar ze aan toe zijn en gaan zij sneller over tot actie. De support structuur kent een minimale basis, afhankelijk van het gemeentebudget en kan met extra middelen (zoals de RRE(W)) worden opgeschaald en uitgebreid.

De support verschilt per doelgroep

De support is doelgroep specifiek. Het Duurzaam bouwloket is het huidige energieloket van de gemeente Gouda en fungeert voor alle doelgroepen als eerste oriëntatie, daarnaast biedt de website Maak Gouda Duurzaam concrete handvatten en inspiratie. Na de oriëntatie is een analyse noodzakelijk om te kijken wat specifiek voor de huurder, huiseigenaar, het collectief, VVE of het bedrijf haalbaar is. Deze analyse of haalbaarheidsonderzoek is afhankelijk van veel factoren en leidt per doelgroep tot een ander plan van aanpak. Vandaar dat de support hierbij verschillend is;

Figuur 2: Schematisch overzicht support structuur

	INDIVIDU	COLLECTIEF	VvE's	MKB
1. Oriëntatie & QuickScan	-duurzaam bouwloket	-duurzaam bouwloket	-duurzaam bouwloket	-regionaal energieloket voor bedrijven wordt verkend
2. Haalbaarheid onderzoek	-energiecoach -maatwerkadvies	-10 x € 5.000,- subsidie samen aardgasvrij	-klimaatroute duurzaam MJOP	-stimulerend toezicht'
3. Stappen richting aardgasvrij	-korting vouchers -100 x € 250,- voor waterzijdig inregelen	-korting vouchers -100 x € 250,- voor waterzijdig inregelen	-korting vouchers -100 x € 250,- voor waterzijdig inregelen	Acties in samenwerking met DPG, bijvoorbeeld 'Zon op Bedrijfsdak'

RRE en RREW

De Regeling Reductie Energiegebruik (RRE) en de opvolger Regeling Reductie Energiegebruik Woningen (RREW) zijn rijksregelingen. Gemeenten kunnen hiervan gebruikmaken om inwoners te stimuleren om energie te besparen. Gouda heeft zich op beide regelingen succesvol ingeschreven. De regelingen worden met name gebruikt voor acties die vallen onder stap 2 en 3 van de support structuur. Zo komt er een subsidieregeling voor het waterzijdig inregelen van de verwarmingsinstallatie en wordt samen met de Brede School een project gestart voor Junior energiecoaches. Daarnaast wordt de mogelijkheid van een fysiek en verplaatsbaar energieloket onderzocht. Daarmee kan op laagdrempelige manier advies worden gegeven op wijkniveau. De gemeenteraad is in maart via een memo reeds geïnformeerd over de RRE en RREW. Zie zaaknummer 4901.

Stimuleren van collectieven met subsidieregeling 'Samen Aardgasvrij Gouda'

De subsidie Samen Aardgasvrij Gouda stelt bewonersinitiatieven in staat om samen in de buurt stappen te zetten richting aardgasvrij en CO₂-neutraal. In het najaar van 2020 hebben 9 initiatieven € 5.000,- subsidie ontvangen voor onderzoek en proceskosten.

Alle 9 initiatieven zijn nauw betrokken bij het tot stand komen van de Transitievisie Warmte, zoals te lezen is in hoofdstuk 2. Naar het beleidstraject ging logischerwijs veel aandacht. De uiteindelijke warmteoplossing (collectief of individueel) bepaalt voor een belangrijk deel ook de route ernaar toe. Door de subsidie Samen Aardgasvrij is het bereik in de buurten en de bewonersbetrokkenheid bij de opgave vergroot. In de wijken zijn enquêtes opgesteld en buurtbijeenkomsten georganiseerd. Alle buurten hebben een advies uitgebracht aan de gemeente. De aanpak en methode om de buurt te mobiliseren verschilt per initiatiefnemer. Dit biedt belangrijke lessen en handvatten voor een Goudse Wijkaanpak.

Komende periode verschuift de focus weer naar no-regret acties in de buurt zoals collectieve inkoop van isolatie of zonnepanelen. In het najaar staat de 2^e ronde Samen Aardgasvrij gepland. Hiervoor is in totaal weer € 50.000,- euro gereserveerd. Communicatie loopt via [Maak Gouda Duurzaam](#).

2.5 Vooruitblik: uitvoeringsstrategie

De TVW beschrijft de *mogelijke* volgorde waarop wijken de komende 20 jaar van het aardgas af gaan. Onderdeel van de TVW is een uitvoeringsstrategie. Deze strategie beschrijft de uitgangspunten en criteria om in buurten/wijken aan de slag te gaan. Daarnaast geeft de uitvoeringsstrategie inwoners handvatten om alvast aan de slag te gaan en geeft het antwoord op de vraag wat een verstandige keuze is als de CV-ketel aan vervanging toe is. De uitvoeringsstrategie beschrijft daarnaast een aparte aanpak voor bedrijven en maatschappelijk vastgoed.

3. Wijkuitvoeringsplan (WUP)

3.1 Wat is een WUP?

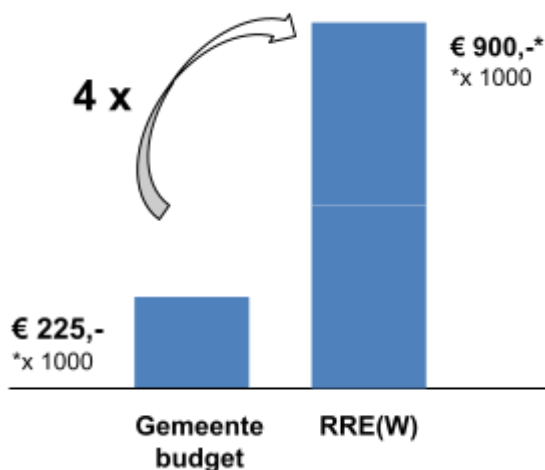
In een wijkuitvoeringsplan wordt de TVW uitgewerkt tot het niveau van een wijk (of in het geval van Gouda een verkenningblok). Dit doen de gemeente, inwoners en andere stakeholders in de buurt samen. Stakeholders in de buurten zijn bijvoorbeeld woningcorporaties, grote warmtevragers of -aanbieders, bedrijven, scholen etc. die daar zijn gevestigd. In een WUP wordt vastgelegd wat het alternatief voor aardgas wordt en worden afspraken gemaakt over de wijze van realisatie, financiering, timing, etc.

3.2 Stand van zaken Gouda

Naar verwachting wordt de TVW van Gouda december 2021 vastgesteld. Dan is helder in welke buurten Gouda verder gaat met de verkenningen naar een duurzame warmteoplossing. Op dat moment wordt het proces om te komen tot een WUP opgepakt. Per buurt wordt een WUP opgesteld.

4. Financiën

Vanwege druk op de gemeentefinanciën is het budget voor het raadsprogramma energietransitie bijgesteld van € 300.000 naar € 225.000 per jaar. Daarnaast heeft Gouda eind 2019 een RRE-subsidie ontvangen van € 903.460. De RRE loopt tot 1 december 2021. Zoals hierboven toegelicht heeft Gouda eerder dit jaar ook de opvolger van de RRE, de RREW, toegekend gekregen. Dit is wederom een bedrag van ruim € 900.000,-. De RREW loopt van 1 april 2021 tot 31 juli 2022. Tot slot is er eenmalig € 100.000,- vrijgemaakt voor 2022 om een start te maken met de wijkuitvoeringsplannen.

Gemeentebudget wordt ingezet voor:

- inhuur kennis en capaciteit voor RES en TVW;
- onderzoeken naar warmtealternatieven en opwekmogelijkheden;
- participatie;
- basis van de campagne (website, filmpjes, posters);
- subsidie Samen Aardgasvrij Gouda

Het extra budget in 2022 voor de WUP'en zal worden ingezet voor procesbegeleiding, haalbaarheidsonderzoek(en) en participatie in de verkenningsblokken.

Voor de uitvoering van de RRE(W) is (deels vanuit het RRE(W)-budget) een projectleider en projectassistent ingehuurd. Uit de RRE(W) worden onder andere de volgende acties gefinancierd:

- Werven en opleiden energiecoaches
- Advisering door energiecoaches
- Junior energiecoaches
- Maatwerkadvies voor individuen, collectieven en VVE's
- De Groene Bon kortingsvouchers
- Opstarten fysiek energieloket

De RRE(W) loopt tot halverwege 2022. Voorsnog geeft het Rijk aan dat er geen derde ronde komt van deze regeling. Op dat moment zal een groot gat ontstaan in de ondersteuning van inwoners om stappen te zetten richting aardgasvrij-ready.

NB. De Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) heeft onderzoek laten doen naar de kosten voor de verschillende overheden om het Klimaatakkoord uit te voeren. Voor gemeenten is o.a. in kaart gebracht wat de verschillende onderdelen van de energietransitie kosten aan capaciteit en uitvoeringsbudget. Dit wordt in de TVW geadresseerd als randvoorwaarde dat het Rijk tegemoet moet komen in deze kosten om uitvoering van de TVW mogelijk te maken.

5. Planning

Planning raadsprogramma energietransitie

2021		2022								
		vaststellen TWV								
		vaststellen RES 1.0								
		mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	jan
RES	Vaststellen concept-RES	20 mei regionale motiemarkt	23 juni raadscommissie stad 30 juni besluitvormende raad							
TWV	beleidsproces	rapportage uit verkenningbuurten	Ontwerp TWV in college	12 juli inwonersavond, TWV ter inzage		Einde ter inzage periode, opstellen nota van beantwoording	2e behandeling TWV in college		besluitvorming TWV gemeenteraad	start WUJ-process in de verkenningsblokken
	support structuur & campagne				staatsbrede campagne 'Dit doen wij, wat doe jij?'					
						start subsidie waterzijdig inregelen	informatiemarkt verduurzamen, 2e ronde Samen Aardgasvrij Gouda subsidie start junior energiecoach	duurzame huizenroute, start fysiek energieloket		
										energiecoaches en maatwerkadvies voor bewoners en WE's

